

njegovim stranama mogu naći članci o plesnom i glazbenom folkloru raznih strana a iz pera prominentnih folklorista. Među člancima iz navedenih brojeva posebno bih istaknuo radove Eugenije Popescu — Judetz (Rumunjska) *Pageant of Guci at Shrovetide in Romania, Romanian little March* i George the green in Romania, zatim odličan članak Roderika Langea, *The traditional Dances of Poland*. U njemu se prvi put mogu na stranicama »Viltisa« vidjeti poljski plesovi bilježeni Labanovom kinetografijom.

Istaknuti bugarski etnokoreolog Raina Kacarova javila se također u posljednjem broju »Vitisa« člankom *Bulgarian folk dances*. Ovaj broj je značajan po tome što je najveći njegov dio posvećen Bugarskoj. Maria Kuteva piše o bugarskim narodnim pjesamama, Ivan Kačulev o narodnim instrumentima, Maria Veleva o narodnim nošnjama a Nada Dimitrova o bugarskom kulinarstvu. Donijeto je čak i nekoliko recepata bugarskih narodnih jela.

Ivan Ivančan

GRAMOFONSKE PLOČE

DA SI OD SREBRA, DA SI OD ZLATA, Izvorni glazbeni folklor Hrvatske, Original music folklore of Croatia. Institut za narodnu umjetnost, Izbor snimaka IVAN IVANČAN i JERKO BEZIĆ, komentar J. BEZIĆ, I. IVANČAN i DUNJA RIHTMAN, Transkripcija snimaka J. BEZIĆ i D. RIHTMAN, Jugoton, Zagreb, LPY-V-739.

Suradnici Instituta za narodnu umjetnost u Zagrebu načinili su izbor pjesama i svirke ove, vjerujem, dosad najznačajnije ploče folklorne glazbe u Hrvatskoj. Trideset i jedan snimak prikazuje bogatstvo i raznovrsnost starih i novijih oblika, sakupljenih u svim krajevima Republike.

Odabrani snimci uvode nas u kulturu kraja odakle su uzeti. Sve odlike bogatog folkloru uočljive su bilo prisustvom originalnih instrumenata (sopile, šurla, curominka, lijericica, gusle, dvojnice, tamburica, diple i dr.), bilo polifonog pjevanja (karakterističnog za neke krajeve u Hrvatskoj), interesantnih ritmova i ostalog što tvori fenomen našega glazbenog folkloru. Ploči je priložen opsežan komentar s notnim transkripcijama i tekstovima pjesama na hrvatskom i engleskom jeziku.

Od epske pjesme (odlomak pjesme o pobjedi Sinjana nad Turcima 1715. godine pokazuje i interesantno djelo naše usmene književnosti), pa preko niza obrednih, odnosno prigodnih pjesama (svatovskih, žetvenih, koledarskih, pripovjednih i plesnih), na velikom broju snimaka osjećamo da nas one vraćaju poput nekog »vremeplova« u vremena kada prezentiranje folkloru u nas nije bilo toliko »pročešljano« i »uljepšano« nakaradnim umecima ili pak odumiranjem od strane onih koji folklor nisu osjećali ni razumjeli i čije je prisustvo evidentno godinama, pa u naše vrijeme takav stav prema folkloru kulminira u odabiranju snimaka za one pseudofolklorne ploče koje se prodaju uglavnom stranim turistima.

Dok se u mnogim državama posvećuje velika briga proučavanju folkloru cijelog svijeta (na primjer u berlinskom muzeju narodnih umjetnosti posjetilac može kupiti odabrane snimke folklorne glazbe indijske, američke ili pak neke evropske zemlje), mi ovdje ovu našu izvanrednu ploču nalazimo samo u specijalnoj prodavaonici »Jugotona«, ali ne u izlogu nego ispod tezge, ili

pak u skladištu, a bit će nam pokazana tek ako je sami zatražimo ili ako inače ljubazna prodavačica uzmogne otići u skladište (a pri tom će nedostajati komentar s notnim transkripcijama).

Ploču *Da si od srebra, da si od zlata* prikazao sam na pojedinim muzičkim tribinama u Zagrebu. Na tim tribinama pokušao sam glazbeni folklor s te ploče komparirati s vrijednošću nekih drugih oblika glazbe i folklor. Snimci s te ploče djelovali su izvanredno u pozitivnom smislu, pa se nakon toga ovim putem želim zahvaliti suradnicima Instituta što su pomogli da oni koji dolaze na muzičke tribine radi vlastitog širenja horizonata i pogleda na glazbu upoznaju našu narodnu glazbenu umjetnost.

Miro Križić